

1929), sillä ”kun sielu on täynnä Allahin ylistystä, ei ole tilaa pahoille ajatuksille” (Koraani).

Koraanin näkemys laupeudentyöstä on yhtä syvälinen: ”Ette ole hurskaita ennen kuin annatte omaisuutenne, jota te niin rakastatte.” (Al-Imran 3:92) Se on puhdasta altruismia, uhrautuvaa palvelua. Edellä mainitussa artikkelissa (*The Theosophist* 11/1929) Nadarbeg K. Mirza kirjoittaa, että ”pyhiinvaelluksen perimmäinen idea on universaalien veljeyden edistäminen... Siellä (Mekassa) muslimit joka puolelta maailmaa tapaavat vuosittain ja vaihtavat ajatuksia. He tapaavat tasa-arvoisina, yhteiskuntaluokkaan, väriin tai kansallisuuteen katso-matta.” Mirza lisää, että palatessaan pyhiinvaellukselta muslimi tuo tuliaisinaan rakkauden ja suvaitsevaisuuden tunnon.

Paaston perusajatuksena on myös pidättäytyä joutavasta puheesta ja kaikesta, mikä ei ole olemassaololle olennaista. Paasto on vain toinen nimitys kohtuullisuudelle, kaikkien asioiden keskitielle.

Lopuksi lainaamme Koraanista kohdan, joka osoittaa kuinka usko ja omistautuminen voivat auttaa ihmiselämän henkevoittämisessä ja saattamisessa lähemmäksi Jumalallisuutta: ”Kun Koraania luetaan, kuuntele sitä hiljaisesti, jotta saisit armon. Muistele syvällä sielussasi Herraasi nöyrästi ja kunnioituksella, mahtailematta, aamuin ja illoin, äläkä ole välinpitämätön. Ne, jotka ovat Herrasi luona, eivät ole liian ylpeitä palvelemaan Häntä, vaan he ylistävät ja kumartavat Hänen edessään. (Al-A'raf 7:204-206)”

TEOSOFIA JA ISLAM

Teosofia, universaali ajaton viisus, on koko ihmiskunnan – niin menneen, nykyisen kuin tulevan – henkinen perintö. Se väittää, että uskonnon kaikkien ulkoisten muotojen takana on sisäinen ydin, salattu puoli. Tämä yhteinen sisäinen oppi muodostuu ajattomien totuuksien yleisistä periaatteista, jotka tähdentävät koko ihmiskunnan ja kaiken olemassaolon ykseyttä ja ihmishengen sisäistä jumalallisuutta. Se viittaa myös luonnossa ilmenevään älyyn, joka tulee näkyviin järjestyksenä, rytminä, harmoniana ja keskinäisenä riippuvuussuhteena. Sen lähde on olemisen syvyyksissä. Tämän universaalien viisauksien elementit ovat mukana myös islamilaisessa traditiossa.

Yhtäläisyydet teosofian ja islamin välillä

Tiedon siirto

Teosofian ja islamin välillä on useita yhtäläisyyksiä. Yksi niistä on käsitys, että profeetat ja opettajat ovat siirtäneet tietoa elämän syvemmistä puolista perintönä sukupolvelta toiselle. Koraanissa sanotaan: ”Profeettojen velvollisuus on siirtää tietoa. (Al-Maida 5:67)” Toisessa kohdassa selvennetään profeettojen velvollisuuksia: ”Olemme lähettäneet teille profeetan keskuudestanne. Hän opettaa teille Meidän tahtomme ja puhdistaa teidät ja opettaa teille sellaista tietoa ja viisautta, mitä ette aiemmin tienneet. (Al-Baqra 2:151)”

H.P. Blavatsky mainitsee pääteoksessaan *Salainen Oppi*, että on ollut olemassa lukematon määrä vihittyjen näkijöiden ja lähettiläiden sukupolvia, jotka ovat välittäneet aikain viisautta. Hänen mukaansa kyseessä ”on keskeytymätön todistusarja käsittäen tuhansia sukupolvia tietäjiä, jotka tekivät kokeitaan koetellakseen ja todentaakseen niitä traditioita, jotka suullisesti olivat kulkeneet aikaisemmasta rodusta myöhempään; että se sisältää korkeampien ja ylevempien olentojen opetuksia, niiden jotka valvoivat ihmiskunnan lapsuutta. (*SOI, Yhteen-veto, kohta 1*)”

Halutessasi tietoa Teosofisen Seuran Suomen toiminnasta, paikallisista looseista, kirjamyynnistä, kirjastoista, ohjelmista jne, ota yhteyttä:

Teosofinen Seura ry

Vironkatu 7 C 2 · 00170 Helsinki
Puh. 09 135 6205 · Fax 09 135 7479
www.teosofinenseura.fi
e-mail: teosofinen.seura@netti.fi

Teosofisen Seuran toimintaa on Suomessa seuraavilla paikkakunnilla: Helsinki, Hämeenlinna, Jyväskylä, Kajaani, Kokkola, Kotka, Lahti, Lappeenranta, Lieksa, Mikkeli, Oulu, Pori, Porvoo, Raahe, Rauma, Rovaniemi, Tampere, Turku ja Vaasa. Suomen osastoon kuuluu lisäksi Tallinnan H.P.B.-looz.

Kaksi muuta Koraanin kohtaa viittaa tähän keskeytymättömään profeetalliseen traditioon: ”Hän paljasti sinulle kirjan totuudella, vahvistaen sen, mikä on ollut sitä ennen. (Al-Maida 5:48)” ”Sinulle olemme lähettäneet muistutuksen, jotta selittäisit ihmisille, mitä heille on paljastettu, jotta he onnellisesti pohtisivat. (Al-Nahal 16:44)”

Kahdenlaista tietoa

Hadiksessa – profeetta Muhammedin sanonnoissa ja suullisissa ohjeissa – mainitaan islamissa yleensä hyväksytyt kahdenlaisia tiedon lähteitä: *Ilmi-Safina* (kirjan tieto) ja *Ilm-i-Sinah* (sydämen tieto). Saman ajatuksen esittää henkistä elämää käsittelevä teosofinen klassikkokirja *Hiljaisuuden ääni*, joka tekee eron pään opin eli eksoteerisen tiedon ja sydämen opin eli esoteerisen viisauden välillä. Edellinen viittaa uskonnollisten opetusten älylliseen käsittämiseen, kun taas jälkimmäinen merkitsee muuntavaa perimmäisten lakien ja prinssiippien havaintokykyä tehden etsijästä avustajan jumalalliselle.

Ykseys

Yksi islamin tärkeimmistä opetuksista on oppi *Tawhidista* eli siunatus-ta ykseydestä. Koraanissa sanotaan: ”*La Illaha Illallah!*” (Muhammad 47:19), ”Ei ole muuta Jumalaa kuin Allah”. Se tarkoittaa, että koko universumissa ei ole muuta kuin jumalallinen. Kaikki olemassa oleva – olkoon se elävää tai elotonta – on jumalallista. Nadarbeg K. Mirza huomauttaa artikkelissaan ”The Philosophy of Islam” (*The Theosophist* 1/1929), että ”islamissa kaikki rukoukset ja mietiskelyt on järjestetty niin, että oppilaan huomio suuntautuu Jumalan abstraktiin ideaan”. Koraanissa sanotaan: ”Voi sinä, jonka abstrakti luonto on vapaa kuvista ja jonka ominaisuudet ovat esimerkkien tuolla puolen. (Al-Saffat 37:80)” Mirza selittää, että ”Jumalan ominaisuuksia ei voi kuvata eikä ihmismieli voi sen vuoksi niitä käsittää”.

Teosofiassa sama idea ilmaistaan *Salaisen Opin* johdannon ensimmäisessä perusväittämässä. Siinä puhutaan ”kaikkiollisesta, ikuisesta, rajattomasta ja muuttumattomasta PRINSIIPISTÄ, jota on mahdoton pohdiskella, koska se ylittää ihmisen käsityskyvyn ja koska jokainen inhimillinen ilmaisu tai vertaus voisi ainoastaan supistaa sen. Se on ajatuksen alueen saavuttamattomissa.”

Islam tarkoittaa luopumista, alistumista, rauhaa ja totuuteen pyrkimistä huolimatta yhteiskuntaluokasta, uskontunnuksesta ja väristä (Mirza, *The Theosophist* 10/1928). Islam tunnustaa myös muut uskonnolliset traditiot, kuten Koraanissa opetetaan: ”Sanokaa: me uskomme Allahiin ja siihen, mitä meille on ilmoitettu ja mitä on ilmoi-

tettu Abrahamille, Ismaelille, Iisakille, Jaakobille ja heimoille ja mitä muut Profeetat ovat saaneet Herraltaan. Me emme tee eroa heidän välillään. (Al-Baqra 2:136)”

Yleinen veljeys

Mary K. Neff kirjoittaa artikkelissaan ”Missä islam ja teosofia kohtaavat” (*The Theosophist* 3/1929), että islamin ja teosofian suuri kohtamisalue on universaalin veljeyden periaate. Hän lainaa Koraania: ”Te ihmiset kuunnelkaa puhettani ja ymmärtäkää se. Tietäkää, että jokainen muslimi on jokaisen muslimin veli. Te kaikki olette tasa-arvoisia. (Al-Hujurat 49:10)” Hän jatkaa edelleen: ”Teosofia ei vie keneltäkään ihmiseltä hänen uskontoaan, vaan vahvistaa sitä, elähdyttää sitä, pukee sen uudelleen elinvoimaiseen totuuteen ja tekee siitä elävän voiman hänen elämäänsä. Ellei näin olisi, kuinka voisi olla teosofeja kaikissa uskonnoissa auringon alla: hinduja, buddhalaisia, parsilaisia, jainalaisia, sikhejä, juutalaisia, kristittyjä ja muslimeja?”

Islamin vaikutus länsimaiseen kulttuuriin

Islamilaisen kulttuurin vaikutus oppineisuuden elvyttämiseksi Euroopassa – esimerkiksi tieteen alueilla, filosofiassa ja kasvatuksessa 700-900 -luvulla – osoittaa syvällistä viisautta, jota on säilytetty uskollisesti tuossa uskonnollisessa traditiossa. Annie Besant (Teosofisen Seuran kansainvälinen presidentti v. 1907-1933) luennoi Islamic Collegessa Aligarhissa, Intiassa, marraskuussa vuonna 1901. Hän sanoi, että ”profeetta Muhammedin seuraajat toivat tieteen takaisin Eurooppaan, kun Eurooppa eli pimeää keskiaikaa. Maurit perustivat yliopistoja Etelä-Euroopan kaupunkeihin. Näistä yliopistoista levisi valo koko Eurooppaan elvyttäen oppineisuuden. Tuolloin kirjoitettiin useita teoksia filosofiasta ja tieteestä.”

Henkinen elämä islamin mukaan

Islamin peruseriaatteet tunnetaan ”Uskon tukipylväinä”, jotka ovat: usko Jumalan ykseyteen ja Hazrat Muhammedin tunnustaminen hänen profeettanaan, rukoileminen, laupeudentyöt, pyhiinvaellus ja paasto. Näillä kaikilla on puhdistava vaikutus ihmisen koko tietoisuuteen. Islamilainen opetus rukouksesta on syvä tuoden sen lähemmäksi mietiskelyä. Koraanissa sanotaan: ”Ei ole rukoilijaa, ellei sydän ole läsnä.” Sanallisen tai sanattoman rukouksen täytyy olla rukoilijan todellisen luonnon ääni (*The Theosophy of Islam, The Theosophist* 11/